

Az öregségi nyugdíj

Temesvári János olvasónk arról kér tájékoztatást, hogy az öregségi nyugdíj összegének megállapításakor melyik időszak bére az irányadó a munkabérral megállapításánál. Azt is kérdezi, hogy az öregségi nyugdíj összegének kiszámításánál a munkaviszonyban eltöltött időt hogyan veszik figyelembe?

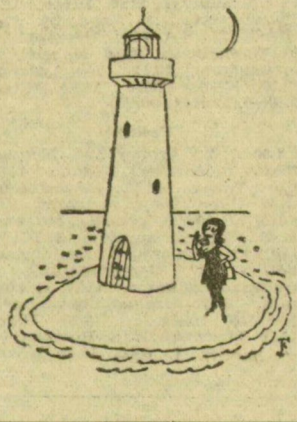
Az öregségi nyugdíj összegét a nyugdíjazás évét megelőző negyedik naptári év első napjától a nyugdíj megállapításáig terjedő időre kapott munkabérek havi átlaga alapján állapítják meg, tehát a munkabérátlag kiszámításánál irányadó időszak a nyugdíjazás évét megelőző negyedik naptári év első napjától a nyugdíj megállapításáig terjed. Ennek megfelelően, ha az öregségi nyugdíj naptári év első napjától jár, a nyugdíjat a megelőző negyedik naptári év munkabérének havi átlaga alapján számítják ki. Egyébként pedig a nyugdíj megállapítását megelőző töredék-év és a korábbi négy teljes naptári év munkabérének havi átlaga a nyugdíj alapja. Az öregségi nyugdíj összege a nyugdíj megállapítását megelőző megelőző időszak munkabérére helyezett a korábbi évek munkabérátlagát is megállapítható. Így a dolgozó részére alapul vehető az öregségi nyugdíjra jogosító korhatár betöltését megelőző vagy ennél öt évvel korábbi munkabérek átlaga is. Ennek megfelelően a férfi dolgozó kérheti a hatvanadik, vagy az ötvenötödik, a dolgozó nő pedig az ötvenötödik, illetőleg az ötvenedik életévének betöltését megelőző munkabérek figyelembevételét is. Ebben az esetben a kérdéses élethez betöltésének évében az élethez eléréséig, valamint a közvetlenül megelőző négy naptári év alatt kapott munkabérek átlaga lesz a nyugdíj alapja. Természetesen a munkabérátlag számításánál ez a kedvezményes módja csak akkor alkalmazható, ha a dolgozó a figyelembe venni kért időpontig legalább tíz évi szolgálati időt megszerzte.

Nyugdíjkiegészítés címén — mind a teljes, mind pedig a résznyugdíjnál — az 1929. január 1. óta megszerzett szolgálati idő teljes éve után a törzsnegyed egy százaléka jár. A vállalati nyugdíjbiztosításban és a nyomdászegyelőző egyesületekben 1946. augusztus 1. és 1951. december 31. között járulékkifizetéssel szerzett tagsági idő a nyugdíjkiegészítés szempontjából kétszeresen számít. A nyugdíjkiegészítésnél vállalati nyugdíjbiztosításban töltött időnek tekintik az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetnél 1946. augusztus 1. és 1951. december 31. között fennállott tagságnak azt az idejét, amely alatt a tag egyidejűleg munkaviszonyban állott, továbbá a nem állami színházak nyugdíjintézete tagjainak e minőségében 1946. augusztus 1-től 1951. december 31-ig, az Állami Színházak Nyugdíjintézete tagjainak pedig e minőségében 1950. február 1-től 1951. december 31-ig eltöltött idejét is.

Ha olvasónk hatvanadik életévének betöltése után kéri a teljes nyugdíj megállapítását, akkor három munkabérének havi átlagából választhat és a legkedvezőbb átlagbért kérheti figyelembe venni, nyugdíjának kiszámításánál. A havi munkabérátlagának ötven százaléka a törzsnegyed és nyugdíjkiegészítésként anynyi százalékot kell figyelembe venni, ahány szolgálati évet szerzett 1929. január 1-től.

Dr. V. M.

Megszokás

Anyakönyvi hírek

I. KERÜLET

Házasság: Szirádi József és Hludák Ilona, Tóth István és Gyuris Gertrud, Pető István és Zalabai Viktória, Sülle Robert és Papp Eva, Fenyvesi Imre és Farkas Kornélia, Kiss Zoltán és Dékány Edit, Hódi Antal és Csarnai Ilona, Martusz József és Szeberényi Adrián, Nagy Arpad és Zsemberi Judit, Palotás Miklós és Györfi Rozsa, Zahorán Lajos és Demeter Zsuzsanna, Kalmár György és Öhegyi Eva, Horváth János és Turzó Rozália házasságot kötöttek.

Születés: Gál Lajosnak és Szabó Ilonának Anna Mária, Pékert Jánosnak és Dószegi Juditnak János, Tóth Andrásnak

és Batfi Veronikának Gabriella, Kocsis Ferencnek és Mészáros Juditnak Attila, Molnár Józsefnek és Szűcs Gizellának Tünde, Szűcs Vincének és Szekeres Jolánnak István, Hevesi Jánosnak és Pataki Margitnak László, Szekula Istvánnak és Sári Margitnak István, Kerekes Ferencnek és Kállai Erzsébetnek Árpád Imre, Gruics Kálmánnak és Nagy Erzsébetnek Edit, Szabó Ferencnek és Tancs Katalinnak Zsuzsanna, Súly Miklósnak és Bertos Irénnek Irén, Szente Sándornak és Konkoly Annának Sándor, Németh Zoltánnak és Balogh Mária Annának Tünde, Tari Józsefnek és Nagy Irénnek Hajnal, Paragó Józsefnek és Borbély Ibolyának Tibor Attila, Szabó Istvánnak és Csányi Etelkának Zoltán, Lajos Sándornak és Makai-Kiss Erzsébetnek Erika, Tari Lászlónak és Gonda Rozáliának László, Varga Jánosnak és Vas Erzsébetnek János, Nagy Bélának és Fekete Irénnek Zoltán Csaba, Kalmár Sándornak és Mityók-Zrínyi Ilonának Erika, Tancs Imrénnek és Mecsek Veronikának Róbert József, Juhász Andrásnak és Vida Erzsébetnek Zoltán, Hajdu Baláznak és Szalkai Ilonának Márta, Váczy Józsefnek és Lajos Etelkának József, Horváth Imrénnek és Berkei Rozáliának Attila, Lévai Istvánnak és Kovács Erzsébetnek Erika, Tari Józsefnek és Csányi Rozáliának Ibolya Rozália, Kasza

Pálnak és Németh Rózsának Andrea, Tóth Sándornak és Tóth-Godó Ilonának Csaba, Bozók Istvánnak és Kis Juliánnak Anna Mária, Magyar Istvánnak és Gonda Erzsébetnek Tamás, Tamási Istvánnak és Kákonyi Mária Annának István, Várdi Györgynek és Sajtos Mária Annának Attila, Bordás Sándornak és Szél Katalinnak Idiko, Tancs Vincének és Savanya Gizellának Tibor, Oskó Ferencnek és Tóth Mária Annának Ferenc, Abraham Imrénnek és Masa Irénnek Gábor, Molnár Mihálynak és Kovács Piroskának Mihály, Lakatos Jánosnak és Fekete Piroskának János, Hegedűs-Bite Imrénnek és Bálint Juliánnak Erika, Csehák Dezsőnek és Márki Piroskának Pirocska, Ferenci Istvánnak és Pataki Annának Pál Miklós, Földi Antalnak és Buzs Mária Annának Antal, Papp Istvánnak és Lantos Erzsébetnek Edit, Bizócz Györgynek és Mónus Ilonának Ilona, Tóth Györgynek és Tancs Annának Gábor, Gyuris Istvánnak és Kélmán Ilonának Ilona, dr. Matkó Istvánnak és Balogh Mária Annának Zsuzsanna Virág, Felső Pálnak és Hoshstader Ilonának Zoltán László, Terhes Mihálynak és Nyerges Saroltának Erika, Szegedi Józsefnek és Vidács Rozáliának Rozália, Mikó Matéknak és Bognár Rozáliának Györgyi, Bertalan Ferencnek és Buri Mária Annának Judit, Molnár Mihálynak és Pigniczki Annának Sándor, Molnár Mihálynak és Pigniczki Annának József, Herczeg Imrénnek és Újvári Mária Annának Imre József, Bányai Józsefnek és Szendrényi Mária Annának Tibor, Dudás Gusztávnak és Gulyás Ilonának Gusztáv nevű gyermekük született.

Halálozás: dr. Batai Zoltán, dr. Lakos István, Paragi Istvánné Tóth Etelka, Molnár Ferenc, Sándor Julianna, Fellegi János, Gál Rozália, Vukelic Ferencné Mészáros Rozália, Kiss

A Dél-Magyarország március 1-i száma cikket közölt „Egy újabb nehéz ember” címmel. A cikk elsősorban a triticale külkereskedelmi és a hazai termesztési lehetőségeit tárgyalja. E témával kapcsolatban a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium Mezőgazdasági Termelésfejlesztési Főosztálya a következőket állapította meg:

1. A triticale-kutatás hazai eredményeit a Mezőgazdasági Minősítő Tanács 1967. évi ószén tárgyalta és az Országos Mezőgazdasági Fajta- és Termelés-technikai Minősítő Intézetnek az ezzel kapcsolatban előterjesztett jelentését elfogadta.

2. A hivatalos állami fajtaösszehasonlító kísérletek alapján a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium olyan álláspontra jutott, hogy a legközelebbi időben belül biztosítani kell az új növény fajta védeltségét, a nemesítés prioritását és a nemesítő munka erkölcsi elismerését, amennyiben ezt a kísérleti eredmények alátámasztják.

3. Fenti intézet javaslataira a minisztérium engedélyt adott a legjobb triticale törzsek szaporítására, abban a reményben, hogy 1968-ban, ha ezt a kísérleti eredmények egybehangzóan indokolják, egyes triticale törzsek elismerésben részesülnek.

„Az 1-3 pontban foglalt kiegészítéseket szükségesnek tartom megemlíteni — írja Szabó József osztályvezető —, hogy a MEM nem a triticale, mint új növényfajtát tartja indokoltnak elismerésben részesíteni, hanem a triticale 30-as törzset nem tartja alkalmasnak köztermesztésben elterjeszteni. Ezt igazolják az Országos Mezőgazdasági Fajta- és Termelés-technikai Minősítő Intézet hivatalos kísérleti eredményei is. Az egy esztendője tartó vita ebből adódik. A triticale 30-as törzset az Országos Mezőgazdasági Fajta- és Termelés-technikai Minősítő Intézet 1965. évi őszén állította első ízben kísérletben, rozsfajtákkal összehasonlítva homoktalajon, az ország különböző részein. Ezek a kísérleti eredmények azt bizonyították, hogy a triticale 30-as törzs termőképessége jóval gyengébb, mint a Lovászpatai és Kisvárdai rozsfajtáké. Ez 1967-ben is megismétlődött. A triticale 30 gyengébb termőképességének oka a fajtajelölt kisebb-nagyobb arányú terméketlenségében, felsarjadzó hajlamosságában és a kalászorsó törekenységében van. Ezeknek a megállapításoknak ismeretében a Mezőgazdasági Minősítő Tanács a fajtajelöltet nem részesíthette elismerésben.

Igazán jó és világviszonylatban is a gyakorlati termesztés szempontjából kedvező eredményt az új triticale törzsek a N° 64 és N° 57 fajtajelöltek mutatnak. Ezeknek az újabb törzseknek a termőképessége lényegesen jobbnak mutatkozik, mint a korábban vizsgált triticale 30-é és jobb, mint bármelyik rozsfajtáé. Az Országos Mezőgazdasági Fajta- és Termelés-technikai Minősítő Intézet 1967. évben készített jelentésében a következő összefoglalást adta, amit a Mezőgazdasági Minősítő Tanács elfogadott és a Szabad Föld 1967. október 22-i számában meg is jelent. „Mindaddig, amíg állóképesebb anyaggal nem rendelkezünk, indokoltnak látjuk a triticale N° 64 és a triticale N° 57 fajtajelöltek nagyobb arányú szaporításának engedélyezését, hogy a kísérletek egyéves megismétlése után — amit célszerűnek tartunk a fajtajelöltek minősítési évében nagyobb mennyiségű vetőmagot rendelkezünk.”

Ezek után a cikk frójával ellentétben azt állapíthatom meg, hogy a triticale nem yörvénnyellenes, hanem a népgazdaság érdekeit szem előtt tartva törvényesen, minisztériumi engedéllyel szaporítható, mivel nincs lehetőség egyéves eredmény alapján bármilyen növényfaj, illetve fajta elismerésére még akkor sem, ha az eredmények jobb, mint bármelyik fajtaé.

A fajtajelöltés külföldön hasonló elvek alapján történik, sőt egyes nyugati országokban legalább 4-5 évi hivatalos kísérlet szükséges a fajta minősítéséhez. Magyarországon ez lényegesen korszerűbb, hamarabb történik meg.

Hogy mennyire nem gátolja a hivatalos kísérlet és minősítési eljárás az 57 és 64-es törzsek szaporítását, ezt bizonyítja: a cikkben közölt termelődővezetkekben éppen az Országos Mezőgazdasági Fajta- és Termelés-technikai Minősítő Intézet állított be hivatalos nagyüzemi kísérleteket, s ezekhez a vetőmagot a nemesítő intézet adta.

Egyetértek abban, hogy a külföld valóban érdeklődik a triticale iránt, de az AGRIMPEX-től kapott értesülés szerint ez jelenleg nem több, mint érdeklődés, mivel üzleti letköthet, vagy konkrét üz-

letköthetési szándékról eddig még nem esett szó.

Végül a triticale 30 nem alkalmas köztermesztésre. Az új törzsek közül az 57 és 64 lényegesen értékeesebbnek látszik és ha az első kísérleti évben mutatott eredményeit megismételi, állami minősítése még ebben az évben megtörténik. A nemesítő addig is megkapta a szaporítási engedélyt, tehát a népgazdaság részéről semmiféle kár nem keletkezett és nem keletkezik.”

A szerkesztőség megjegyzése: Szabó József osztályvezető válaszával alapvetően egyetértünk. Azt azonban — éppen a szegedi járásban kialakult többéves gazdasági gyakorlat tapasztalatai alapján — továbbra is vitatjuk, hogy a triticale 30 nem alkalmas köztermesztésre. Hiszen már évek óta a köztermesztésben van, a gyakorlat mellőzte a hivatalos állásfoglalást. S mindaddig ott is marad a triticale 30, amíg a nagyobb termést adó újabb fajta, vagy jelöltekkelően el nem szaporodnak.

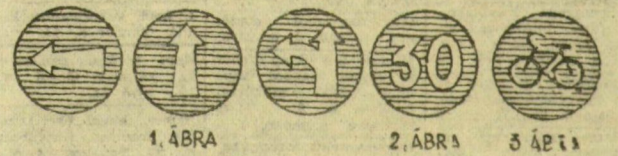
Forró és száraz tavasz

Az évszázad legforróbb és legszárazabb tavaszaként emlegetik a gazdák és szaktemberek a jelenlegi időjárást. A legutóbbi egy hét alatt számottevő csapadék sehol nem volt az országban, s ez egyrészt kedvezett a munkáknak: minden eddiginél korábban, már május első dekádjában ország-szerte befejezték a tavasz- szaktávkivételét, másrészt azonban felborította a munkák „menetrendjét”. A tavaszi időjárás mérlege negatív: a csapadékban szegény vidékeken a gabonák sok helyütt máris erősen snyilg a május kánikulát, a kapások pedig a csapadékhányt.

Az ország különböző vidékeiről érkezett jelentések szerint különösen nagy munkában vannak most a növényápoló és öntözőbrigádok. Számos vidéken megkezdtek, s nagy iramban folytatják a kissé „vékonyra” sikerült lucernák betakarítását. A hosszan tartó szárazság csupán a gyümölcsösöknek és a szőlőknek kedvez. Baranyában a szőlők lombja háromszor olyan fejlett, mint más évek hasonló időszakában, a fákon gyorsan „hízhatnak” a gyümölcsök.

Kötelező haladási irány

1. ÁBRA

2. ÁBRA

3. ÁBRA

szerű, ezért a közlekedési jelzrendszer kialakításakor egyre több ilyen jellegű tábla kihelyezésére törekcsenek.

Kötelező haladási irány (1. ábra). Egy-egy forgalmi csomópont (útkezeszetződés, úrtorkolat, elágazás, tér) forgalmát egyszerűsíti és fokozza a közlekedés biztonságát, ha a hatóságok korlátozzák a kanyarodási lehetőségeket. Ezt vagy tilalmi táblával, vagy a kötelező irányt jelölő táblával adják tudtál. A táblán feltüntetett nyíl iránya (irányai) mutatja a lehetséges haladási irányt (irányokat), ezzel egyúttal tiltja a fel nem tüntetett haladási irányokat. Az egyirányú utcák torkolatában elhelyezett jelzőtábla mutathatja, hogy az igénybe venni kívánt utcában milyen irányban szabad közlekedni, illetve engedélyezheti az egyirányú utca keresztezését is. Ez a tábla azonban az áthaladási elősőbbbség kapcsolatban nem ad semmilyen tájékoztatást, tehát ha nincs mellette egyéb, az elsőbbségadásra vonatkozó jelzés, akkor a kereszteződésben a jobbkezes szabály érvényes. A kötelező haladási irányt jelző táblát figyelmen kívül hagyhatják a megkülönböztölt jelzést használó gépjárművek, kivéve, ha az előírt haladási irány egyirányú utcára vonatkozik.

minden gépjárműnek tartania kell. Aki a táblán feltüntetett sebességnél lassabban közlekedik, azt megbírságozzák. Az ilyen jelzőtáblával ellátott útszakaszról azokat a járműveket kiiltják, melyek vagy nem képesek a megfelelő sebességgel haladni, vagy a sebességkorlátozásra vonatkozó szabályok ezt nem teszik számukra lehetővé.

Kerékpárút (3. ábra). A közúti forgalomban résztvevő kerékpárok mindig veszélyt jelentenek, mert a kerékpáros a szabályok ismeretében megszerzésére nincs köteleve, másrészt a kerékpárúton külön jelzőtábla jelzi. Utasítására a kerékpárosok kötelesek a részükre kijelölt úttestrészen közlekedni. A kerékpárúton más járművek közlekedése tilos. Ha az úttestnek csak az egyik oldalán jelöltek ki kerékpárutat, akkor a kerékpárosok mindkét irányban közlekedhetnek rajta. Ahol van kerékpárút, ott kerékpárral tilos a többi jármű részére fenntartott úttesten közlekedni.

Legkisebb sebesség (2. ábra). Ha fontos és nagyobb

Csáki László
rendőr százados